

N:o 50.

Ank. till Riksd. Kansli den 28 Maj 1883, kl. 5 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med nytt förslag till reglering af riksstatens fjerde hufvudtitel; gifven Stockholms slott den 28 Maj 1883.

Då efter den utgång, frågan om landtförsvarets ordnande efter nya grunder vid innevarande riksdag erhållit, Kongl. Maj:ts i nådiga propositionen till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof den 13 nästlidne Januari aflåtna framställning rörande reglering af utgifterna under fjerde hufvudtiteln eller anslagen till landtförvarsdepartementet icke vidare bör läggas till grund för Riksdagens pröfning af anslagsbehofven å nämnda hufvudtitel, vill Kongl. Maj:t, med åberopande af bifogade protokoll öfver landtförvarsärenden för denna dag och med återkallande af hvad i omförmälda proposition föreslagits beträffande regleringen af utgifterna under fjerde hufvudtiteln, till Riksdagen i detta ämne afgifva nedanstående förslag.

Under fjerde hufvudtiteln finnes i 1883 års riksstat till årliga eller ständiga utgifter anvisadt:

kontant.....	kronor 15,655,600: —
--------------	----------------------

indelning och dermed jemförlig anvisning

på förslag:

friheter.....	”	856,000: —
---------------	---	------------

ersättningar.....	”	693,400: —
-------------------	---	------------

tillsammans kronor 17,205,000: —

Kongl. Maj:t föreslår härmed beträffande

Generalstaben.

[1] att detta anslag, som nu utgör 241,555 kronor, förhöjes med kronor 7,000: — till 248,555 kronor;

Kavalleri- och infanteri-regementena.

[2] att det i detta anslag under rubrik "friheter" innefattade förslagsanslag å kronor 856,000: — med ,, 24,000: — nedsättes till kronor 832,000: — hvarvid hufvudanslagets slutsumma komme att från 1,556,500 kronor minskas till 1,532,500 kronor;

Marin-regementet.

[3] att detta anslag till oförändradt belopp, 165,000 kronor, i riksstaten uppföres för att, i den mån det genom marinregementets indragning är eller ytterligare blifver disponibelt, äfven under år 1884 användas till underhåll af garnisonen i Karlskrona;

Försvarsverket till lands i allmänhet eller arméförvaltningens departement.

[4] att detta anslag, som nu utgör 2,134,416 kronor, förhöjes med ,, 22,000: — till 2,156,416 kronor;

Transport kronor 29,000: —

Transport kronor 29,000: —

Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter.

[5] att detta anslag, som nu utgör 46,392 kronor, förhöjes med ,, 13,608: —
och således bestämmes till 60,000 kronor;

För en ridskola vid Strömsholm.

[6] att detta anslag, som nu utgör 22,000 kronor, förhöjes med ,, 8,000: —
till 30,000 kronor;

Till skjutskolor.

[7] att detta anslag, nu 18,000 kronor, förhöjes med ,, 13,000: —
till 31,000 kronor;

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

[8] att detta förslagsanslag till jemnande af de ordinarie anslagens slutsumma från 4,950 kronor minskas med 208 kronor till 4,742 kronor;

Disciplinkompaniet.

[9] att anslaget till detta kompani i riksstaten upptages på följande sätt:
bestämdt anslag kronor 12,600: —
förslagsanslag ,, 32,000: — 44,600: —
hvarigenom uppkomme en förhöjning af ,, 1,600: —
hwaremot det hittills för disciplinkompaniet anvisade extra anslag af 1,700 kronor blefve obehöfligt.

 Summa ökning kronor 65,208: —

Beträffande öfriga under fjerde hufvudtiteln i riksstaten uppförda ordinarie anslag, föreslår Kongl. Maj:t icke någon förändring; dock lärer, sedan husarregementet Konung Carl XV numera återtagit sin forna benämning Kronprinsens husarregemente, denna namnförändring böra i riksstaten för år 1884 iakttagas.

Om till förestående ökning lägges de ordinarie anslagens nuvarande slutsumma kronor 17,205,000: —

efter afdrag af de föreslagna ned-
sättningarna å anslagen till ka-
valleri- och infanteriregemen-
tena kr. 24,000: —

samt till skrifnateria-
lier och expenser,
ved m. m. för de-
partementets af-
delning af Kongl.

Maj:ts kansli ,, 208: — 24,208: — 17,180,792: —

skulle fjerde hufvudtiteln's ordinarie anslag, enligt Kongl. Maj:ts förslag, uppgå till kronor 17,246,000: —

Extra anslag.

Kongl. Maj:t föreslår Riksdagen att bevilja till

Artilleribehof:

[10] fältartillerimateriel kronor 600,000: —,
[11] positionsartillerimateriel ,, 50,000: —,
[12] fästningsartillerimateriel... .. ,, 100,000: —, 750,000: —,

Fortifikationsbehof:

[13] Karlsborgs fästningsbyggnad kronor 200,000: —,
[14] reseunderstöd åt officerare och inten-
denturtjenstemän ,, 12,000: —,
[15] ersättning för underhåll åt garnisons-
kommenderingar ,, 29,752: —,
Transport kronor 991,752: —,

	Transport kronor	991,752: —,
[16]	fortsättande af generalstabens topogra- fiska arbeten	” 60,000: —,
[17]	skarpskytteväsendets och skjutskicklig- hetens befrämjande	” 80,413: —,
[18]	ersättning för bestridda kostnader för landtförsvarskomitén	” 41,835: —,
	tillsammans kronor	1,174,000: —.

En jemförelse mellan denna hufvudtitel, sådan den finnes i 1883 års riksstat upptagen och sådan den af Kongl. Maj:t nu är föreslagen, utfaller på följande sätt:

	<i>1883</i>	<i>1884</i>	
ordinarie anslag	17,205,000: —,	17,246,000: —;	således ökning kronor 41,000: —,
extra „	1,224,000: —,	1,174,000: —;	således minskning „ 50,000: —,
summa kronor	18,429,000: —,	18,420,000: —;	således minskning kronor 9,000: —.

De till denna reglering hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Axel Ryding.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott
den 28 Maj 1883.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER,
RYDING.

Chefen för Landtförsvarsdepartementet Statsrådet Ryding anförde i underdånighet:

»Då det förslag rörande regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel, som innefattas i Eders Kongl. Maj:ts nädiga proposition till innevarande års Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof, framstälts under vilkor och förutsättning af Riksdagens bifall till de af Eders Kongl. Maj:t för samma Riksdag framlagda förslag beträffande ny härordning och dermed sammanhang egande ämnen, men frågan om ny organisation af hären genom Riksdagens i underdånig skrifvelse den 26 innevarande månad anmälda beslut för närvarande förfallit, vid hvilket förhållande Eders Kongl. Maj:t lär finna nödigt återkalla det i nämnda proposition framställda förslag, så vidt det angår fjerde hufvudtiteln, tillkommer det mig att afgifva nytt underdånigt förslag till reglering af utgifterna under samma hufvudtitel för år 1884.

Med iakttagande af den ordning, som i riksstaten för år 1883 följes, får jag derföre nu i underdånighet framställa fjerde hufvudtitelns särskilda anslagsbehof under den för närvarande bestående organisationen, dervid icke andra förändringar i de ordinarie anslagen åsyftas, än dem jag nu kommer att anmäla.

Ordinarie anslagen.

Generalstaben.

Den för generalstaben gällande stat upptager, utom aflöning till stabens ordinarie personal, följande poster:	[1.] Förhöjning i de under detta anslag anvisade medel för generalstabens särskilda omkostnader.
arfvoden åt aspiranter	kronor 6,000: —,
arkivet och biblioteket	” 2,000: —,
generalstabens fältöfningar, kommunikationsafdelningens resor, resestipendier m. m.	” 9,000: —,
expenser, renskrifning, tryckningskostnader ...	” 2,000: —,
	eller tillsammans kronor 19,000: —.

I särskilda underdåniga memorial den 29 Augusti 1878 och den 15 November 1881 har dåvarande chefen för generalstaben på grund af den erfarenhet, som alltmera hade vunnits derom, att nu ifrågasvarande anslagsposter vore fullkomligt otillräckliga för dermed afsedda ändamål, hemställt om beredande af nödig förhöjning i samma anslag.

Anslaget till *arfvoden åt aspiranter* hade nemligen blifvit uppfördt till sitt nuvarande belopp under beräkning att dermed skulle kunna bestridas fyllnad till ett lönebelopp af 1,200 kronor för ett antal af 12 aspiranter, men då med 1876 års början de nya aflöningsförhållandena vid armén inträdde, hade såsom en följd häraf Eders Kongl. Maj:t funnit nödigt bestämma, att det till aspirant utgående arfvode skulle utgöra fyllnad i hans löneinkomst intill 1,930 kronor, motsvarande aflöningen till löjtnant af första klassen vid värfvade armén, dock med vilkor att det för aspiranter beräknade anslag å generalstabens stat icke öfverskredes. I följd deraf hade erforderliga arfvoden funnits endast för ett mindre antal aspiranter än som blifvit såsom maximum beräknadt eller 12, hvilken olägenhet dock till en början icke gjort sig känd till följd af det ringa antal till aspirantanställning kompetente officerare, som under åren 1874—1877 förefunnits. Från och med år

1878 hade emellertid en ökad tillgång på dylike officerare varit för handen och tilloppet af officerare till krigshögskolan lofvade numera, att antalet af generalstabens aspiranter städse borde kunna hållas vid sin maximisiffra, hvilket för officersbildningen vid armén vore af stor betydelse. Under de senare åren hade Eders Kongl. Maj:t ock medgifvit, att de medel, som utöfver de redan befintliga erfordrades för aflönande af ett antal af 12 aspiranter, finge bestridas från de besparingar, som uppstått å lönerna vid generalstaben, innan samtliga beställningar i löjtnantsgraden, såsom sedermera skett, kunnat besättas. Det till arfvoden för 12 aspiranter erforderliga belopp låte sig ej bestämmas med full noggrannhet, enär aspiranternes arfvoden vexlade efter deras löneförmåner vid de regementen eller corpser de tillhörde, men kunde beräknas till omkring 10,290 kronor, hvilken siffra, med afseende derå att en eller annan aspirantbeställning understundom vore någon kort tid vakant, syntes kunna nedsättas och jemnas till 10,000 kronor. Den behöfliga tillökningen i det till aspirantarfvoden i nuvarande staten upptagna belopp utgjorde därför 4,000 kronor.

Hvad beträffar de till *arkivet och biblioteket anvisade medel*, erinrade chefen för generalstaben, hurusom generalstabens bibliotek borde, såsom varande det enda större militärbibliotek i landet, innehålla en väl ordnad och så fullständig samling som möjligt af den mera anmärkningsvärda äldre och nyare militärliteraturen. Endast prenumerationsavgifterna för ut- och inländska militära tidningar och tidskrifter, hvilka vore de säkraste källorna för kännedom om utlandets militära förhållanden, sådana de befunes för ögonblicket, hade emellertid, äfven med inskränkning till det för ändamålet oundgängligaste, årligen stigit till 800 å 900 kronor, hvartill kommit nödiga utgifter för inbindning. Till det årliga bokinköpet hade därför återstått ett alltför ringa belopp, för att biblioteket skulle kunna förskaffa sig ens det nödvändigaste af den samtida literaturen, hvilket dock vore af största vikt för ifrågavarande bibliotek, der denna literatur borde så väl för generalstaben och krigshögskolan som för armén i allmänhet vara att tillgå. I befälhafvarens för generalstaben underdåniga memorial den 16 Oktober 1882 har vidare blifvit framhållet, att sedan krigsarkivet numera från en obetydlig samling handskrifter vuxit till ett arkiv, innehållande rätt betydande och värderika samlingar, nödiga medel saknades för detta arkivs behöriga vidmakthållande och utveckling. Den förhöjning i de ordinarie anslagsmedlen för biblioteket och arkivet, som ansetts oundgänglig, utgör ett belopp af 1,000 kronor.

Af anslaget å 9,000 kronor till *generalstabens fältöfningar, kommunikationsafdelningens resor, resestipendier m. m.*, hade ett årligt

belopp af omkring 5,000 kronor kunnat disponeras för bestridande af utgifterna under generalstabens fältöfningar. Denna summa hade väl varit för ändamålet tillräcklig, så länge öfningarna, såsom hittills, försiggått i de Stockholm närmast belägna landskapen, dit deltagarnes resor samt transport af tjenstehästar kunnat ske jemförelsevis billigt. Nämnda landskap vore dock numera i nästan alla riktningar genomgångna och det kunde ej vara riktigt, att generalstabens officerare icke sattes i tillfälle att under fältöfningarna militäriskt studera äfven andra delar af Sverige. Öfningarna borde därför åtminstone stundom förläggas till de från hufvudstaden mera aflägsna delar af landet, men derigenom komme ock medelkostnaden för desamma att uppgå till högre belopp, än det hittills disponibla, helst tillämpningen af det senaste resereglementet föranledde ökad utgift. Årliga kostnaden för generalstabens fältöfningar borde med anledning häraf beräknas till 5,500 kronor, i följd hvaraf, i anslagstiteln till »generalstabens fältöfningar, kommunikationsafdelningens resor, resestipendier m. m.» erfordrades förhöjning med 500 kronor.

Jemväl de å generalstabens stat uppförda *expensmedel* hade år från år visat sig allt mera otillräckliga. Personalen vid hufvudstationen hade nemligen genom kommenderingar från armén, hvilkas nytta såväl för armén som för generalstaben varit obestridlig, ökats icke obetydligt; nya embetslokaler, vida rymligare än de gamla, hade blifvit upplåtna åt hufvudstationens samtliga afdelningar, och för krigsarkivet hade en ny lokal blifvit inredd. Utgifterna för skrifmaterialier och dylikt äfvensom för städning och renhållning af embetsrummen, för underhåll af inventarier m. m. hade därför stigit vida öfver det ursprungligen beräknade beloppet, så att renskrifnings- och tryckningskostnader m. m., hvarför de i frågavarande medlen äfven vore afsedda, måst bestridas af lönesparingarna, men, såsom förut framhållits, syntes dessa för framtiden icke vara att påräkna, under det deremot utgifterna måste komma att ytterligare ökas för arkivets räkning. På grund af gjordt öfverslag öfver de årliga utgifterna af hithörande slag, hade det funnits af nöden att anslagsmedlen för dessa utgifter ökades med 1,500 kronor.

De erforderliga förhöjningarna i anslagen till bestridande af generalstabens särskilda omkostnader uppgå sålunda till sammanlagdt 7,000 kronor, eller samma belopp, som landförsvarskomitén i sitt betänkande (delen II. sid. 209) beräknat såsom nödigt tillägg till de för närvarande anvisade medlen.

Vid föredragningen inför Eders Kongl. Maj:t den 10 sistlidne Januari af frågan om reglering af fjerde hufvudtitelns anslag, fann Eders

Kongl. Maj:t ock, att såsom anslag till generalstabens särskilda omkostnader borde af Riksdagen äskas, i stället för nu utgående 19,000 kronor, ett förhöjdt belopp af 26,000 kronor (sid. 24 i det vid statsregleringspropositionen fogade tryckta statsrådsprotokoll); och då genom den nu lemnade utförliga redogörelse torde vara till fullo ådagalagdt, att förhöjningen är oundgängligen nödig oberoende af den vid nämnda föredragning ifrågasatta nya organisation af hären, får jag i underdånighet tillstyrka det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, för beredande af nödiga tillgångar till bestridande af generalstabens särskilda omkostnader, förhöja anslaget till generalstaben,

nu	kronor 241,555,
med	„ 7,000,
eller till	<u>kronor 248,555.</u>

Kavalleri- och infanteriregementena.

[2.]
Nedsättning
i anslaget till
kavalleri- och
infanteri-
regementena.

Af ett i Statskontoret på grund af 1881 års landsböcker upprättadt sammandrag har, enligt hvad Statskontoret i underdånig skrifvelse den 11 December 1882 anmält, visat sig att de under anslaget till indelta kavalleri- och infanteriregementena i 1883 års riksstat till ett belopp af 856,000 kronor uppförda indelningar eller skattefriheter från ränta och tiondeafgift — innefattande utgifter af den beskaffenhet att de, i mån af afgang bland löntagare på gammal stat eller förnyad utarrendering och dermed förbunden afskrifning af ränta å indragna boställen, komme att upphöra — uppgått till endast 832,264 kronor, och har Statskontoret därför hemställt, att å ifrågavarande anslag må under rubrik »friheter» i 1884 års riksstat uppföras i rundt tal en summa af 832,000 kronor.

Med bifall härtill, torde Eders Kongl. Maj:t vilja föreslå Riksdagen, att det i anslaget till kavalleri- och infanteriregementena under rubrik »friheter» innefattade förslagsanslag

..... kronor 856,000,
med
..... „ 24,000
<u>..... kronor 832,000;</u>

hvarvid hufvudanslagets slutsumma komme att från 1,556,500 kronor minskas till 1,532,500 kronor.

Marinregementet.

Rörande anslaget till marinregementet torde Eders Kongl. Maj:t vilja föreslå, att detta anslag må till oförändradt belopp, 165,000 kronor, i riksstaten uppföras för att, i den mån det genom marinregementets indragning är eller ytterligare blifver disponibelt, äfven under år 1884 användas till underhåll af garnisonen i Karlskrona.

[3.]
Förnyadt beviljande af anslaget till marinregementet.

Lifbeväringensregementet.

Med anledning af en utaf Rikets Ständer vid 1856—1858 årens riksdag hos Kongl. Maj:t gjord underdånig framställning, beträffande lifbeväringensregementet, har Kongl. Maj:t dels förklarat, att tills vidare hvarken den lediga chefsplatsen vid regementet skulle tillsättas eller nya officerare der antagas, dels ock beslutat, att det beväringensområde, som förut varit anslaget till lifbeväringensregementet, skulle fördelas på de begge lifgardesregementena till fot.

Anslaget oförändradt.

Under dessa förhållanden och då sistnämnda regementens befälspersonal, som icke kunde befrias från sin tjenstgöring i öfrigt, var otillräcklig för att kunna äfven besörja vapenöfningen med det regementena sålunda tillslagna beväringensmanskaper, fann Kongl. Maj:t dock nödigt, att hvarterdera af lifgardesregementena till fot, efter hand och i mån af tillgångar på lifbeväringensregementets stat, erhöle tillökning i sitt befäl med 1 tredje major och 4 andre kaptener, för hvilken personal kostnaderna, efter dåvarande aflöningsförhållanden, beräknades för begge regementena till ett sammanlagt belopp af 24,480 kronor; och föreslog Kongl. Maj:t fördenskull vid 1859—1860 årens riksdag, att motsvarande tillökning i fotgardesregementenas anslag måtte få utgå i mån af blifvande tillgångar på lifbeväringensregementets stat, hvilken då uppgick till 31,911 kronor 50 öre.

Under förmälan att Rikets Ständer ej tilltrorde sig att bedöma lämpligaste sättet att afhjelpa omförmälda behof, ansåge sig Rikets Ständer, utan att då ingå i pröfning af det i nåder framställda förslaget för auskaffande och underhållande af erforderligt befäl vid vapenöfningarne med Stockholms stads och läns beväringensmanskaper, böra till Kongl. Maj:t öfverlemna att i sådant hänseende vidtaga lämpliga åtgärder, med vilkor att kostnaderna för en förändrad organisation icke måtte öfverstiga det äskade beloppet 24,480 kronor årligen samt att

sådan förändring verkställdes endast i den mån tillgång för utgifterna genom inträffande afgang på lifbeväringensregementets stat kunde beredas.

Med anledning häraf förordnade Kongl. Maj:t dels den 18 Mars 1862, att af då befintliga tillgångar å lifbeväringensregementets stat skulle bildas fyra andre kaptensbeställningar eller två sådana vid hvardera af fotgardesregementena, och dels den 28 December 1866, sedan ytterligare medel å nämnda stat blifvit disponibla, att likaledes fyra andre kaptensbeställningar eller två vid hvardera gardet skulle inrättas; och blef, enligt beslut vid riksdagarne åren 1862—1863 samt 1867, ett belopp af tillsammans 16,000 kronor, motsvarande aflöningsmedlen för de fyra kaptensbeställningarne vid hvardera gardet, öfverflyttadt från lifbeväringensregementets anslag till aflöningsanslagen för Svea lifgarde och Andra Lifgardet.

Sedan vidare genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 11 December 1874 blifvit förordnadt, att en tredje majorsbeställning vid hvardera fotgardet skulle bildas, samt att för bestridande af den för hvarje af dessa beställningar då bestämda aflöning af 4,240 kronor, skulle tills vidare, dels anslås två af de å regementenas stater uppförda andre kaptenslöner, för hvilket ändamål en andre kaptensbeställning vid hvardera regementet borde under tiden hållas obesatt, dels ock det derutöfver erforderliga belopp, 4,480 kronor, anvisas att utgå från besparingarna å lifbeväringensregementets anslag, så har 1875 års Riksdag uppfört på lifgardesregementenas stater lön för en tredje major vid hvardera regementet, i sammanhang hvarmed anslaget till lifbeväringensregementet, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag, nedsattes med nämnda 4,480 kronor till 11,431 kronor 50 öre, hvaremot Riksdagen, under åberopande, att förslag till ny härordning föreläge, ansåg sig i de af Eders Kongl. Maj:t framlagda förslagsstaterna, hvilka upptoge aflöning för fyra andre kaptener vid hvardera fotgardet, böra göra den ändring, att aflöning uppfördes för endast tre sådana officerare vid hvarje af dessa regementen.

På det sätt jag vid föredragningen den 10 sistlidne Januari i underdånighet anmälde, kunde under en ny härorganisation, som lemnade full tillgång på befäl till besörjande af beväringensmanskapets vapenöfvande, det i gällande riksstat för lifbeväringensregementet uppförda anslag af 11,432 kronor nedsättas till det belopp af 7,703 kronor 50 öre, som numera erfordras för sjelfva regementet, eller i rundt tal och derest åt anslaget gäfvdes förslagsanslags natur, till 7,700 kronor; men då de å anslaget disponibla medlen under den nuvarande organisationen böra vara att tillgå för fyllande af den brist på befäl till

beväringens vapenöfvande, som redan år 1859 beräknades skola uppstå genom lifbeväringens regementets indragning, och hvilken brist, ännu ej till fullo afhjelpat, blifver allt känbarare i mån af den hastigt fortgående tillväxten i beväringens manskapets antal, anser jag skäl icke förefinnas att nu tillstyrka förändring i detta anslag.

Försvarsverket till lands i allmänhet eller arméförvaltningens departement.

I den underdåniga skrifvelse af den 15 November 1882, hvori arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet redogjort för departementets medelsbehof under år 1884, har arméförvaltningen anført, hurusom de medel, fortifikationsdepartementet hade att disponera för *nybygggnader och underhåll af fästningarne och landtförsvaret i allmänhet tillhörande hus och bygggnader*, för närvarande utgjordes af:

[4.]
Förhöjning
af anslaget
för beredande
af medel till
bygggnaders
underhåll.

andel utaf anslaget "försvarsverket till lands i allmänhet" till belopp af	kronor 188,000: —,
jemte af Riksdagen beviljad ersättning för öfverlåtelse till Kalmar domkyrka af vissa jordar och lägenheter, som tillhört Kalmars forna fästning	„ 1,650: —,
samt af den från Stockholms stad utgående inqvarteringsersättning	„ 26,000: —,
eller tillsammans kronor 215,650.	

På sätt en å fortifikationsdepartementets militärbyrå upprättad tablå utvisade, uppginge likväl de från fästnings- och garnisonsorter för berörda ändamål hos departementet reqvirerade belopp:

år 1876 till	kronor 209,846: 38,
„ 1877 „	„ 254,735: —,
„ 1878 „	„ 294,747: 98,
„ 1879 „	„ 269,842: 18,
„ 1880 „	„ 228,419: 30,
„ 1881 „	„ 284,260: 71,
„ 1882 „	„ 265,945: 85,

och skilnaden mellan de medel, som, efter förutgångna besigtningar, ansetts för ifrågavarande ändamål behöfliga, och de, som kunnat der- till anvisas, hade under nämnda år i medeltal uppgått till ej mindre än 66,541 kronor 44 öre, hvilken skilnad likväl, derest ej samma ut-

giftsbelopp måst, i brist af medel, upprepade gånger requireras, antagligen skolat minskas med en tredjedel, eller till 44,000 kronor.

Till följd häraf hade det för departementet ej varit möjligt att på ett fullt nöjaktigt sätt underhålla alla under dess tillsyn ställda byggnader, hvilket förhållande, derest det skulle få fortfara, ej kunde undgå att för kronan medföra stora olägenheter och förluster.

Redan i underdånig skrifvelse den 14 November 1881 framhöll ock fortifikationsdepartementet, att förutnämnda, år 1878 till 188,000 kronor bestämda anslag, ej vidare vore tillräckligt, sedan efter nämnda tid nya kavallerietablisementet i Helsingborg tillkommit, och då de utgifter, som kronan på grund af föreskrifterna i ordningsstadgan och byggnadsstadgan för rikets städer numera för sina i städerna belägna fastigheter måste vidkännas, blefve allt större i den mån anspråken på utrymme och prydlighet samt på åtgärder för trafikens underlättande och sundhetens främjande ökades, hvarföre departementet i samma skrifvelse anhöll, det Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen äska förhöjning i anslaget.

Eders Kongl. Maj:t ansåg berörda framställning ej då böra till någon åtgärd föranleda, men har departementet nu, enär ej blott skälen till den af departementet ifrågasatta förhöjningen af anslaget kvarstode oförminskade, utan det derjemte måste antagas att underhållskostnaden för kavallerietablisementet i Helsingborg, sedan detsamma blifvit ytterligare utvidgadt, skulle uppgå, efter 2 $\frac{1}{2}$ procent å den till 581,305 kronor beräknade byggnadskostnaden, till omkring 14,500 kronor, hvarför tillgång helt och hållet saknades, funnit sig ej kunna underlåta hos Eders Kongl. Maj:t hemställa, att i de till departementets förfogande förefintliga byggnadsmedel måtte, till åstadkommande af någorlunda jemvigt mellan tillgång och behof, beredas tillökning med 22,000 kronor genom äskande hos Riksdagen af motsvarande förhöjning i anslaget till försvarsverket till lands i allmänhet.

Redan vid föredragning den 10 sistlidne Januari af frågan om reglerandet af utgifterna under fjerde hufvudtiteln för år 1884 anmälde jag i underdånighet (sid. 30—31 i det tryckta statsrådsprotokollet), hurusom jag funnit fortifikationsdepartementet hafva anfört giltiga skäl för den sålunda ifrågasatta anslagsförhöjning, ehuru, under förutsättning att den af mig då, med hänsyn till förhållandena under ny härordning, föreslagna reglering af hufvudtitelns ordinarie anslag komme att godkännas, fortifikationsdepartementets hemställan, såsom afseende behof, hvilka vid nämnda reglering tagits i betraktande, vid sådant förhållande icke kunde föranleda till särskild åtgärd.

Då det är af största vigt, att de staten tillhöriga dyrbara byggnader, hvilka stå under fortifikationsdepartementets vård, icke må af brist på medel för deras behöriga underhållande i förtid förfalla, samt erfarenheten ådagalagt, att de tillgångar, öfver hvilka fortifikationsdepartementet för byggnadsunderhållet förfogar, äro för ändamålet otillräckliga, hemställer jag, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, till beredande af ökade tillgångar för underhåll af fästningar och landtförsvaret i allmänhet tillhörande hus och byggnader, förhöja anslaget "försvarsverket till lands i allmänhet eller arméförvaltningens departement", nu 2,134,416 kronor med 22,000 .., eller till 2,156,416 kronor

Ved och ljus vid fästnings- och garnisonsorter.

Vidkommande detta anslag, hvilket år 1877 bestämdes till 46,391 kronor 50 öre och numera utgår med 46,392 kronor, har, enligt hvad arméförvaltningens fortifikationsdepartement i sin underdåniga skrifvelse den 15 November 1882 anfört, å samma anslag årligen uppstått brist, nemligen:

[5]
Förhöjning
af detta
anslag.

år 1878	kr. 12,446: 74
„ 1879	„ 12,912: 36
„ 1880	„ 9,215: 44
„ 1881	„ 11,453: 45

Då således den årliga bristen å anslaget uppginge till omkring 11,500 kronor, och denna brist, i stället för att kunna minskas, säkerligen komme att tillväxa i den mån nya byggnader, såsom det ofvan omförmälda kasernetablissemnetet i Helsingborg, för landtförsvarets räkning tillkomme, har fortifikationsdepartementet, på sätt jag redan vid föredragningen den 10 sistlidne Januari af frågan om regleringen af fjerde hufvudtitelns anslag i underdånighet anmälde (sid. 31 i det tryckta statsrådsprotokollet), funnit sig böra hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att bereda detta anslag en mot verkliga behofvet någorlunda svarande förhöjning med 13,608 kronor och således bestämna anslaget till 60,000 kronor.

Denna fortifikationsdepartementets hemställan torde vinna Eders Kongl. Maj:ts bifall.

Ridskolan vid Strömsholm.

[6.]
Förhöjning
af anslaget
till ridskolan.

Genomgående af kurs vid denna skola är för de vid kavalleriet inträdande officerare föreskrifvet såsom vilkor för befordran till löjtnantsgrad. Skolans anslag, 22,000 kronor, har emellertid visat sig för ändamålet otillräckligt, i det att under de fem år, 1878—1882, som förgått, sedan anslaget bestämdes till dess nuvarande belopp, derå uppstått större eller mindre brist, uppgående, enligt en från arméförvaltningen lemnad utredning, i medeltal till 2,953 kronor 20 öre för hvarje år, eller i jemnadt tal till kronor 3,000: —.

Då eleverne vid artilleri- och ingenjörhögskolan under kursen derstädes, hvilken utgör kompetensvilkor för befordran till löjtnant vid artilleriet och fortifikationen, äro i åtnjutande af den enligt stat dem tillkommande dagaflöning, samt eleverne vid skjutskolan, hvilken skolas genomgående erfordras för befordran till löjtnant vid infanteriet, likaledes tillgodonjuta ersättning, som hittills utgått med traktamente i enlighet med nådiga kungörelsen den 27 Maj 1881, lärer, i betraktande deraf att undervisningskursen vid ridskolan är obligatorisk för kavalleriets officerare, billigheten påkalla, att ersättning under undervisningstiden jemväl beredes åt de officerare, hvilka kommenderas till genomgående af ridkurs vid denna skola samt tillhöra *indelta* regementen, helst deras vederlikar från de värfvade regementena under samma kurs äro berättigade till dagaflöning vid sina regementen; och skulle för nämnda ändamål, samt då i allmänhet 8 subalternofficerare från de indelta kavalleriregementena varit kommenderade såsom elever vid ridkursen, komma att erfordras till dagaflöning åt 8 subalternofficerare i 304 dagar à 2 kronor per dag 4,864 kronor eller i jemnadt tal ,, 5,000: —
tillsammans kronor 8,000: —.

På grund häraf får jag i underdånighet tillstyrka, att Eders Kongl. Maj:t täcktes, i likhet med hvad som skett i nådiga propositionen den 13 sistlidne Januari, föreslå Riksdagen att förhöja anslaget för

ridskolan vid Strömsholm, nu	kronor 22,000: —
med	„ 8,000: —
till	kronor 30,000: —.

Skjutskolorna.

Att icke blott teoretisk, utan äfven en god praktisk utbildning i skjutkonsten bibringas arméns officerare, hvilka sedermera skola meddela truppen undervisning i skjutning, har visat sig vara af allt större vikt, ju mera senare krigs erfarenhet ådagalagt handgevärseldens stora och ofta afgörande betydelse i striden. Också har Eders Kongl. Maj:t, såsom jag förut nämnt, funnit nödigt redan genom nådigt bref den 5 November 1880 stadga såsom vilkor för befordran till löjtnantsbeställning på stat vid infanteriet, att vederbörande skall genomgått lärokurs vid skjutskola, hvarjemte, sedan kavalleriet numera allmänt erhållit bevapning af karbiner, det är angeläget att officerarne vid detta vapen äfven erhålla den undervisning i skjutkonsten, som kan göra dem till lämplige undervisare för sin trupp.

[7.]
Förhöjning
af anslaget
till skjut-
skolor.

Till bestridande af kostnaderna för hela det antal elever, som derföre borde kommenderas till genomgående af skjutskola, är dock det nuvarande anslaget till skjutskolor icke tillräckligt.

År 1882, då till skjutskolan var beordradt ett antal af endast 33 elever, visade anslaget likväl en brist af 1,206 kronor 74 öre, och jag anser för befälsutbildningen samt på det befordran ej skall hindras, nödvändigt, att elevernes antal ökas till ett medeltal af 60 årligen. Derest likväl, till vinnande af större likformighet mellan skolorna och på samma gång besparing, de nu till eleverne utgående dagtraktamenten indragas och endast åt eleverne ur indelta armén bestodes ersättning af de till skjutskolorna anslagna medel med hvad som motsvarar dagafföning i vederbörandes tjenstegrad och således med mindre belopp, än dagtraktamentet, skulle, enligt verkställd utredning, den erforderliga förhöjningen i anslaget kunna inskränkas till 12,720 kronor eller i jernadt tal 13,000 kronor.

Jag hemställer derföre, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att anslaget till skjutskolor, nu

.....	kronor 18,000: —
förhöjes med	„ 13,000: —
	eller till kronor 31,000: —.

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

[8.] Detta förslagsanslag torde till jemnande af de ordinarie anslagens slutsumma få

Jemkning i anslaget.

från	kronor 4,950: —
med	” 208: —
minskas till	<u>kronor 4,742: —</u>

Disciplinkompaniet.

[9.] Vid föredragningen den 10 sistlidne Januari af frågan om reglering af utgifterna under fjerde hufvudtiteln redogjorde jag fullständigt (sid. 26—27 i det tryckta statsrådsprotokollet), hurusom kostnaden för befäls aflöningen vid disciplinkompaniet med 1,653 kronor öfverstiger hvad som på den ordinarie staten för kompaniet nu finnes för ändamålet uppfördt eller 10,938 kronor.

De till aflöningsfyllnad vid kompaniet nödiga medel hafva derföre årligen anvisats å extra stat, under de senare åren med 1,700 kronor för hvarje år, men då detta behof icke mera kan anses tillfälligt och derjemte det felande beloppet är föga betydligt, ansåg jag detta böra öfverföras på ordinarie stat, och att det ordinarie anslaget till aflöning, 10,938 kronor, således borde med 1,653 kronor höjas till 12,591 kronor eller i jemn summa 12,600 kronor.

Det nuvarande förslagsanslaget till kompaniets underhåll, 32,062 kronor, borde deremot bibehållas utan annan förändring, än att det för slutsummans jemnande upptoges till 32,000 kronor.

Med vidhållande af detta förslag till reglering af disciplin-kompaniets anslag, hemställer jag, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att i riksstaten upptaga anslaget till disciplinkompaniet på följande sätt:

bestämtdt anslag	kronor 12,600: —
förslagsanslag	” 32,000: —
	<u>kronor 44,600: —</u>

Då det ordinarie anslaget till kompaniet nu är 43,000 kronor, skulle den förhöjning, som härigenom uppkomme, utgöra 1,600 kronor,

hvaremot det hittills för disciplinkompaniet anvisade extra anslag af 1,700 kronor blefve obehöfligt.

I öfrigt och då husarregementet Konung Carl XV numera, enligt generalorder den 25 November 1882, återtagit sin forna benämning Kronprinsens husarregemente, lärer denna namnförändring böra i riksstaten för år 1884 iakttagas.

Namnförändring att iakttagas i riksstaten.

Fjerde hufvudtitelns ordinarie anslag utgöra nu kronor 17,205,000: —

Då de af mig ifrågasatta tillökningar i de ordinarie anslagen, efter afdrag af de föreslagna nedsättningarna i anslagen till kavalleri- och infanteri-regementena samt till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli, uppgå till 41,000 kronor, skulle de ordinarie anslagen genom tillägg af nämnda

Jemförelse mellan nuvarande och föreslagen ordinarie stat.

„ 41,000: —
höjas till kronor 17,246,000: —

Extra ordinarie anslag.

Efter erinran att det belopp af 1,700 kronor, som hittills utgått å extra stat till aflöningar vid disciplinkompaniet, blefve obehöfligt vid bifall till den föreslagna regleringen af disciplinkompaniets ordinarie anslag, yttrade Departementschefen vidare rörande behovet af extra anslag följande.

Artilleribehof.

Fältartillerimateriel.

För generalfälttygmästarens i hans underdåniga memorial den 15 November 1882 gjorda framställning angående planen för fortsättande

[10.]
Fortsatt anskaffning af fältartillerimateriel.

af den nya fältartillerimaterielens anskaffning under år 1884 redogjorde jag vid föredragningen den 10 sistlidne Januari af frågan om statsregleringen för sistnämnda år (sid. 32—34 i det tryckta statsrådsprotokollet).

Jag anförde dervid tillika, hurusom angelägenheten deraf, att anskaffningen af den nya fältartillerimaterielen fortgår utan afbrott och med all den kraft omständigheterna medgifva, redan tillförene blifvit af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen erkänd, och att, enligt min åsigt, till nämnda anskaffning borde för år 1884 anvisas lika belopp, som för år 1883 dertill anslagits och nu af generalfälttygmästaren begärts, eller *600,000 kronor*.

Af detta belopp ansåg jag att 200,000 kronor skulle kunna erhållas från det ordinarie anslag till "krigsmaterielens underhåll m. m.", om hvars uppförande i den nya riksstaten för år 1884 förslag varit till Riksdagen framställt, vid hvilket förhållande skulle såsom extra anslag för ändamålet erfordrats endast 400,000 kronor; men då frågan om upptagande i riksstaten af omförmälda ordinarie anslag till "krigsmaterielens underhåll m. m." numera förfallit, följer deraf, att de från samma anslag påräknade 200,000 kronor jemväl måste begäras anvisade å extra stat.

I följd deraf torde Eders Kongl. Maj:t vilja af Riksdagen äska för år 1884 till fältartillerimateriel ett extra anslag till enahanda belopp, som för år 1883 anvisats, eller *600,000 kronor*.

Positions- och fästningsartillerimateriel.

[11 o. 12.]

*Anskaffning
af materiel för
positions- och
fästnings-
artilleri.*

Generalfälttygmästaren hade vidare, på sätt jag i mitt anförande till protokollet den 10 sistlidne Januari (sid. 34 i det tryckta statsrådsprotokollet) närmare redogjort, anhållit, att extra anslag för år 1884 måtte beredas till anskaffning dels af materiel till positionsartilleriet med 50,000 kronor och dels af fästningsartillerimateriel med 100,000 kronor, eller lika belopp, som anvisats till dessa begge ändamål för år 1883.

Till fullföljande af positionsartilleriets uppsättning och till anskaffning af kastpjäser för fästningsartilleriet förklarade jag mig ock anse, att medel borde för år 1884 beredas till de af generalfälttygmästaren sålunda ifrågasatta belopp.

Det då ifrågasatta nya ordinarie anslaget till "krigsmaterielens underhåll m. m." förutsattes emellertid, derest detsamma blefve i riksstaten uppfördt, skola lemna tillgång till dessa kostnaders bestridande

under år 1884, hvarföre extra anslag under sådant förhållande icke skulle för nämnda anskaffningar erfordrats; men då frågan om uppförande af ett sådant ordinarie anslag för krigsmaterielen nu förfallit, hemställer jag, det Eders Kongl. Maj:t täcktes af Riksdagen äska å extra stat för år 1884 till *materiel för positionsartilleriet 50,000 kronor* och till *fästningsartillerimateriel 100,000 kronor*.

Fortifikationsbehof.

Karlsborg.

På grund af den utredning rörande Karlsborgs fästningsbyggnad, som af mig åberopades vid föredragningen den 10 sistlidne Januari (sid. 35 och följande i det tryckta statsrådsprotokollet), och på de skäl, hvilka då tillika af mig anfördes, vidhåller jag mitt tillstyrkande, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att till Karlsborgs fästningsbyggnad anvisa på extra stat för år 1884 det af chefen för fortifikationen dertill begärda belopp *200,000 kronor*.

[13.]
*Anslag till
Karlsborgs
fästnings-
byggnad.*

Understöd åt officerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering utrikes samt reseunderstöd åt intendenturtjenstemän.

Till bestridande af kostnader för officerares utsändande till främmande länder i ändamål att inhemta upplysningar rörande krigsväsendet och såsom bidrag till de kostnader, officerare måste vidkännas under anställning i utländsk krigstjänst eller eljest under resor till främmande länder för utbildning i sitt yrke, har sedan lång tid tillbaka årligen anvisats å extra stat ett belopp af 9,000 kronor.

Med afseende å den synnerliga vigten för statsverket af intendenturens behöriga utbildning, bör dertill, på sätt jag äfven vid föredragningen den 10 sistlidne Januari (sid. 23 i det tryckta statsrådsprotokollet) anförde, läggas en summa af 3,000 kronor för att tillfälle måtte beredas att genom utsändande af tjenstemän vid intendenturen till främmande stater tillgodogöra intendenturen den i nämnda stater vunna erfarenhet i hvad till en armés hushållning hör.

Jag hemställer derföre, det Eders Kongl. Maj:t täcktes af Riksdagen äska för år 1884 till understöd åt officerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering utrikes samt till reseunderstöd åt intendenturtjenstemän ett extra anslag af *12,000 kronor*, med rättighet

[14.]
*Reseunder-
stöd åt offi-
cerare och
intendentur-
tjenstemän.*

för Eders Kongl. Maj:t att, såsom hittills, få under ett följande år använda hvad af anslaget kan under året besparas.

Med åberopande af de skäl, som anfördes till statsrådsprotokollet den 10 sistlidne Januari (sid. 45—46 i det tryckta protokollet) och hvilka skäl qvarstå oförändrade, får jag vidare hemställa, det Eders Kongl. Maj:t tacktes af Riksdagen för år 1884 äska:

till

ersättning för underhåll åt garnisonskommenderingar

[15.] ett extra anslag å 29,752 kronor;
Ersättning
för garnisons-
kommende-
ringar. *till*
fortsättande af generalstabens topografiska arbeten

[16.] ett extra anslag å 60,000 kronor;
Anslag till
de topografi-
ska arbetena. *till*
skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande

[17.] ett extra anslag till samma belopp 80,000 kronor, som anvisats för år 1883, endast med ett för jemnande af de extra anslagens slutsumma nödigt tillägg af 413 kronor, eller således 80,413 kronor;
Anslag till
skarpskytte-
väsendets och
skjutskicklig-
hetens be-
främjande. *och till*

ersättning för bestridda kostnader för landtförsvarskomitén

[18.] ett extra anslag å 41,835 kronor.
Ersättande
af utgifter för
landtför-
svarskomitén.

Statsrådets öfrige ledamöter instämde i hvad Departementschefen sålunda hemstält och föreslagit beträffande anslagen under fjerde hufvudtiteln;

och behagade Hans Maj:t Konungen dertill lemna bifall.

Sedan chefen för Landtförsvarsdepartementet derefter till justering uppläst ett, i öfverensstämmelse med de sålunda fattade beslut, uppsatt förslag till nådig proposition till Riksdagen,

täcktes Hans Maj:t Konungen, enligt Statsrådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådant det finnes dagens protokoll bilagdt, samt förordna att i enlighet dermed nådig proposition skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
O. E. Pauli.
